Protocol	Pestprotocol
Datum	September 2026
Doel protocol	Om duidelijkheid te scheppen voor leerling, leerkracht en ouders over welke stappen worden ondernomen bij pestgedrag.
Pestcoördinator	Kim Schinagl (kleuterbouw) en Marieke Hoes (groep 3 t/m 8)
Vertrouwenspersonen	Eefje van Elsen en Sharon van den Berg
Verantwoordelijken	Leerkrachten, IB-ers en directie

Pesten komt op iedere school voor; ook bij ons!
Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus willen aanpakken. Vandaar dit protocol.

Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te stellen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe gaan wij daarmee om?

- In de groepen het pestprobleem aan de orde stellen.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzie komen aan de orde.
- Het voorbeeld van de leerkrachten en ouders is erg belangrijk.
- Het pesten zal minder worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- het versturen/ontvangen van berichtjes op papier of via Social Media

Er zijn uiteraard nog veel meer mogelijkheden te bedenken. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het in schakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

* je mag niet klikken, maar.....
  als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een tweede regel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te k lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Regels die gelden in alle groepen:

1)	doe niets bij een ander, wat je zelf ook niet prettig zou vinden
2)	kom niet aan een ander als de ander dat niet wil
3)	we noemen elkaar gewoon bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden;
4)	als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten
5)	niet: zomaar klikken. Wel: aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt
6)	vertel de meester of juf wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest
7)	blijft de pester doorgaan dan aan de meester of juf vertellen. ***Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!***
8)	word je gepest, praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden
9)	uitlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed
10)	niet aan spullen van een ander zitten

11) luisteren naar elkaar
12) iemand niet op het uiterlijk beoordelen of beoordeeld worden
13) nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school
14) opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan
15) probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Toevoeging:
Kinderen mogen in overleg met hun leerkracht extra regels opstellen.
Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep, dit zijn de zogenaamde groepsregels.

Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

In de praktijk in de groep:
We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal. *Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in gangen van de school ophangen.*

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Wanneer leerlingen ruzie hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht gaat in gesprek met beide partijen en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en nieuwe afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4:

Bij herhalen van ruzie of pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. In deze stap treedt het stappenplan ongewenst gedrag van leerlingen uit ons gedragsprotocol in werking. Zie hiervoor het gedragsprotocol en de bijlage ' stappenplan ongewenst gedrag van leerlingen'.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Begeleiding van de gepeste leerling:

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt je gepest.
Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.
Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
Sterke kanten van de leerling benadrukken.
Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders / beter opstelt.
Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

Praten; zoeken naar de reden van het ruziemaken / pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
Excuses aan laten bieden.
In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg; huisarts, GGD.

*** Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:**

- een problematische thuissituatie;
- voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- voortdurend met elkaar de competitie aan gaan;
- een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Adviezen aan de ouders van onze school:
Ouders van gepeste kinderen:

a)	Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
b)	Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
c)	Pesten op school kunt u het beste met de leerkracht bespreken.
d)	Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
e)	Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
f)	Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

a)	Neem het probleem van uw kind serieus.
b)	Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
c)	Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
d)	Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
e)	Besteed extra aandacht aan uw kind.
f)	Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
g)	Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
h)	Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

a)	Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
b)	Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
c)	Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
d)	Geef zelf het goede voorbeeld.
e)	Leer uw kind voor anderen op te komen.
f)	Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Dit 'pestprotocol' heeft als doel:

"Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen."

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit 'pestprotocol'.

Pestprotocol

Een onderwijsprotocol tegen pesten probeert door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. Hiermee wil het het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren.

De medezeggenschapsraad, directie en het personeel van "Daltonschool De leeuwerik" verklaren het volgende:

Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters. Dit ernstige probleem moet aangepakt worden, in het bijzonder door de ouders en de leerkrachten.
Medezeggenschapsraad, directie en personeel moeten zo goed mogelijk samenwerken met leerlingen en ouders om het probleem 'pesten' op te lossen.

De ondertekenaars van dit protocol verplichten zich tot het volgende:

- hulp bieden aan het gepeste kind
- hulp bieden aan de pester
- hulp bieden aan de zwijgende middengroep
- hulp bieden aan de leerkracht
- hulp bieden aan de ouders
- het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem
- het gericht voorlichten van alle betrokkenen van "De Leeuwerik"
- het informeren van de Ib-er.
- het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem 'pesten'

Elke twee jaar wordt dit protocol geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Een afschrift van dit protocol staat ook op onze website.

Daltonschool "De Leeuwerik"

Aandacht voor: www.pestweb.nl